

Zināšanu pilnveides izglītības programma (24 akadēmiskās stundas)
un apmācību metodoloģija speciālo zināšanu apgūvei
bērnu tiesību aizsardzības jomā

Valsts policijas un pašvaldības policijas darbiniekiem

1. modulis

**„Atbalsts ģimenēm ar bērniem krīzes situācijā un gadījumos,
kad bērni iesaistīti cilvēku tirdzniecībā”**

Atbildes uz paškontroles jautājumiem

1. jautājums.

Kādos gadījumos plašsaziņas līdzekļos atļauts izplatīt informāciju par bērnu, kurš kļuvis par prettiesiskas darbības upuri, liecinieku vai izdarījis likumpārkāpumu?

Atbilde uz 1. jautājumu

Plašsaziņas līdzekļiem ir aizliegts izplatīt informāciju par bērniem kas kļuvuši par prettiesiskas darbības upuriem, lieciniekiem vai izdarījuši likumpārkāpumu, t.i. nav pieļaujama nekādas nepilngadīgo personu identificējošas informācijas publiskošana bez viņu vecāku vai citu bērna likumisko pārstāvju piekrišanas jeb atļaujas.

Minētajām personām ir pienākums vērtēt, vai sniedzot atļauju jeb piekrišanu, tas varētu bērnam kaitēt tūlīt vai tālākā nākotnē, jo viņu pienākums ir aizstāvēt bērna tiesības un ar likumu aizsargātās intereses.

Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 5.pantu plašsaziņas līdzekļi, kas apstrādā personas datus žurnālistiskām vajadzībām saskaņā ar likumu "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem", var izplatīt informāciju par nepilngadīgu personu saskaņā ar likumu "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem".

Likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" 7.pants nosaka, ka plašsaziņas līdzekļiem (avīzes, žurnāli, biļeteni un citi periodiskie izdevumi (iznāk ne retāk kā reizi trīs mēnešos, vienreizējā tirāža pārsniedz 100 eksemplārus), kā arī elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, kinohronika, informācijas aģentūru paziņojumi, audiovizuāli ieraksti, kas paredzēti publiskai izplatīšanai, kā arī Interneta vietnes, kas ir reģistrētas kā masu informācijas līdzeklis) ir aizliegts bez Bērnu tiesību aizsardzības likumā minēto personu un iestāžu piekrišanas publicēt:

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

- 1) tādu informāciju, kas var būt par pamatu prettiesiskas darbības rezultātā cietuša bērna interešu (privātums, identitāte un reputācija) apdraudējumam;
- 2) prettiesiskas darbības rezultātā cietuša bērna attēlu;
- 3) tādu informāciju, kas ļauj identificēt nepilngadīgu likumpārkāpēju vai nepilngadīgu liecinieku.

Tāpat Bērnu tiesību aizsardzības likuma 71.pants (tā otrā, trešā un ceturtā daļa) paredz, ka:

- aizliegts izplatīt personiski iegūto informāciju par bērnu, kurš kļuvis par nozieguma upuri, liecinieku vai izdarījis likumpārkāpumu, kā arī tādu informāciju, kura bērnam varētu kaitēt tūlīt vai tālākā nākotnē;
- aizliegts izmantot bērna sniegto informāciju savtīgos nolūkos;
- aizliegts intervēt bērnu un izplatīt presē un citos plašsaziņas līdzekļos informāciju par bērnu, kurš kļuvis par prettiesiskas darbības upuri, liecinieku vai izdarījis likumpārkāpumu, izņemot gadījumu, kad bērns pats izsaka vēlēšanos pārdzīvoto izpaust atklātībai un tam piekrīt viņa vecāki vai citi bērna likumiskie pārstāvji. Ja uzsākts kriminālprocess, nepieciešama arī procesa virzītāja atļauja.

2. jautājums.

Kas ir cilvēku tirdzniecība?

Atbilde uz 2. jautājumu

Cilvēku tirdzniecība ir mūsdienu verdzības forma, kurā personas, visbiežāk sievietes un meitenes, ar varu, draudiem, spaidiem vai krāpšanu tiek izmantotas darbam, seksuālai ekspluatācijai un verdzības nolūkos. Cilvēku tirdzniecība ir starptautiska problēma, kurā iesaistīta gandrīz katra pasaules valsts - vai nu kā pārdoto cilvēku saņēmējvalsts, vai arī kā nosūtītājvalsts.

Cilvēku tirdzniecības galvenais mērķis ir personas ekspluatācija - parasti peļņas gūšanas nolūkos.

3. jautājums.

Kādi ir galvenie cilvēku tirdzniecības veidi?

Atbilde uz 3. jautājumu

Galvenie cilvēku tirdzniecības veidi:

- prostitūcija un citas seksuālās ekspluatācijas formas;
- piespiedu darbs vai pakalpojumi;
- verdzība;
- orgānu izņemšana.

4. jautājums.

Kādā veidā fiksē nepilngadīgā, kas atzīts par cietušu no vardarbības, ko nodarījusi persona, no kuras cietušais ir materiāli vai citādi atkarīgs, no cilvēku tirdzniecības vai no noziedzīga nodarījuma, kas vērsts pret personas tikumību vai dzimumneaizskaramību, pratināšanas norises gaitu?

Atbilde uz 4. jautājumu

Nepilngadīgā, kas atzīts par cietušo no vardarbības, ko nodarījusi persona, no kuras cietušais ir materiāli vai citādi atkarīgs, no cilvēku tirdzniecības vai no noziedzīga nodarījuma, kas vērsts pret personas tikumību vai dzimumneaizskaramību, pratināšanas norises gaitu fiksē skaņu un attēlu ierakstā, izņemot gadījumus, kad tas ir pretrunā ar nepilngadīgā labākajām interesēm vai traucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu. (Kriminālprocesa likuma 152. panta pirmā daļa).